

ООУ „АЦО ШОПОВ“ - СКОПЈЕ

**ПРОГРАМА ЗА ПЛАНИРАЊЕ И ОРГАНИЗИРАЊЕ УЧЕНИЧКИ ЕКСКУРЗИИ И ДРУГИ СЛОБОДНИ АКТИВНОСТИ НА
УЧЕНИЦИТЕ (еднодневни излети, настава во природа, наставно - научна тродневна, дводневна екскурзија,
еднодневна екскурзија, летување и зимување)**

Учебна 2024-2025 година

Ученички екскурзии

Програма за планирани екскурзии во учебната 2024-2025 година

Со Годишната програма за работа на ООУ „Ацо Шопов“ - Скопје во учебната 2024/2025 година се предвидени училишните екскурзии и другите слободни активности на учениците како посебни вонучилишни облици на воспитнообразовната работа што се изведуваат надвор од училиштето со цел да се реализираат конкретни цели од наставите програми: организирање на екскурзии со воспитно - образовен карактер чија цел е кај учениците да се развива интерес и љубов кон природните богатства и културно - историското наследство на Република Северна Македонија, како и зацврстување на другарството и взаемното почитување.

Во текот на учебната година за сите ученици ќе бидат организирани:

- два еднодневни излети со спортско - рекреативен карактер (есенски и пролеттен),
- еднодневна наставно - научна екскурзија за учениците од III одделение,
- настава во природа за учениците од V одделение,
- дводневна наставно - научна екскурзија за учениците од VI одделение,
- тродневна наставно - научна екскурзија за учениците од IX одделение.

Во зависност од временските услови можни се промени во планот за изведување на екскурзиите.

План на ученичките екскурзии и другите слободни активности

Програмска содржина	Време на изведување	Реализација	Одделение	Очекувани резултати
Наставна со спортско - рекреативен карактер	Септември/ Октомври 2024	Еднодневен есенски излет Сарај, Скопје	I - V одд. VI - IX одд.	Одмор, рекреација, социјализација, другарување, стекнување навики за здрав живот и развивање на еколошката свест
Наставна со спортско - рекреативен карактер	Април/Мај 2025	Еднодневен пролеттен излет Гази Баба парк - шума, Скопје	I - V одд. VI - IX одд.	Другарување, социјализација, непосредно запознавање со природното, културно- историското богатство, стекнување навики за здрав живот и развивање на еколошка култура
Наставна	Април/Мај 2025	Еднодневна екскурзија Западна Македонија	III одд.	Другарување, социјализација, проширување на знаењата за природните убавини, стопанските објекти, културно- историските споменици, развивање на еколошка култура
Наставна	Април/Мај 2025	Дводневна екскурзија Источна Македонија	VI одд.	Другарување, социјализација, проширување на знаењата за природните убавини, стопанските објекти, културно- историските споменици, развивање на еколошка култура
Наставна	Мај 2025	Тридневна екскурзија Западна Македонија	IX одд.	Другарување, социјализација, проширување на знаењата за природните убавини, стопанските објекти, културно- историските споменици, развивање на еколошка култура
Наставна	Мај 2025	Настава во природа Четири дена	V одд.	Продлабочување и проширување на знаењата, одмор, рекреација, другарување, колективност, подигнување на еколошката свест

ООУ „АЦО ШОПОВ“ - СКОПЈЕ

ПРОГРАМА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ЕДНОДНЕВНИ ЕКСКУРЗИИ (ИЗЛЕТИ) ВО УЧЕБНАТА 2024/2025 ГОДИНА

Стручен тим:

Билјана Симоноска Антовска - директор

Ване Ѓорговски - предметен наставник по ликовно образование

Весна Стојановска- предметен наставник по германски јазик

Александра Ѓорѓиевска - предметен наставник по англиски јазик

Јане Карајованов - предметен наставник по физичко и здравствено образование

Согласно правилникот и начинот на изведување на училишните екскурзии во учебната 2024/2025 година, предвидени се две еднодневни екскурзии (излети) за учениците од прво до деветто одделение и тоа:

1. Еднодневен есенски излет
2. Еднодневен пролетен излет

ЕСЕНСКИ ЕДНОДНЕВЕН ИЗЛЕТ

Спортско - рекреативен центар Сарај - Скопје

Одделение: I - V одделение и VI - IX одделение

Место: спортско рекреативен центар Сарај, Скопје

Воспитно - образовни цели:

- да ги запознаат природните убавини и знаменитостите во месноста Сарај;
- да изградат позитивен однос кон културните вредности, традиција и обичаи;
- да ги запознаат различните средини и нивните специфични природно - географски обележја;
- да се запознаат со минатото на овие простори;
- да создадат позитивен став кон спомениците во непосредната околина и природните убавини;
- да го запознаат верското и историско значење на црквата „Света Злата Мегленска“.

Задачи:

- да се запознаат со објекти од културно, историско и верско значење во околината на Сарај;
- да ги запознаат и истражуваат природните појави и убавини во околината на Сарај;
- да развиваат интерес за природата, градење и имплементирање на еколошки навики;
- поттикнување и манифестирање позитивни емоции кон природните убавини;
- да развијат позитивен однос кон верските, културните и естетските вредности на нашата татковина;
- социјализација и колективна заштита на учениците и стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе;
- да се поттикне чувство за дружење и меѓусебна толеранција;
- да се изгради чувство за патриотизам, толеранција и соживот;
- да се организираат спортски активности и други друштвени активности за рекреација на учениците;
- да се создаваат навики на здраво живеење.

Содржина на активности: Поаѓање пред училишната зграда во 08:00 часот. Рекреација, дружење, спортски активности, набљудување, насочено внимание, истражување, разговор со црковниот служител, фотографирање. Враќање пред училишната зграда во 13:00 часот.

Раководител на екскурзијата: Директорот на училиштето.

Одговорен наставник: Весна Стојановска и Александра Ѓорѓиевска

Носители на активностите: учениците од I - IX одделение, одделенските наставници и одделенските раководители.

Време на реализација: септември - октомври (есенска) - еден ден

Локалитети за посета и правци на патување: Скопје - Сарај и обратно.

Техничка организација: Екскурзиите и другите слободни активности ќе бидат реализирани во согласност со Правилникот за начинот на изведување на екскурзиите, излетите и другите вонучилишни активности на учениците од основните училишта. Високо квалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси со потребен број на седишта, туристички водач, лекар.

Еден ден пред реализација на патувањето превозникот е должен да достави доказ за вонредна техничка исправност за возилото и записник од извршен технички преглед на автобусот не постар од 6 месеци, како и лекарско уверение не постаро од 6 месеци и потврда дека возачот не возел 12 часа пред патувањето. Директорот на училиштето најдоцна 48 часа пред патувањето писмено го известува органот за внатрешни работи и издава патен налог на вработените за службено патување.

Начин на финансирање: Самофинансирање на учениците, плаќањето ќе се врши директно на трансакциска сметка на избраната агенција

ПРОЛЕТЕН ЕДНОДНЕВЕН ИЗЛЕТ

Парк - шума Гази Баба, Скопје

Одделение: I - Водделение и VI - IX одделение

Место: Парк-шума Гази Баба, Скопје

Воспитно - образовни цели:

- да ги запознаат природните убавини и знаменитостите во во парк-шумата Гази Баба;
- да изградат позитивен однос кон културните вредности, традиција и обичаи;
- да ги запознат различните средини и нивните специфични природно-географски обележја;
- да создадат позитивен став кон непосредната околина и природните убавини;

Задачи:

- да ги запознаат и истражуваат природните појави и убавини во околината на во парк - шумата Гази Баба;
- да развиваат интерес за природата, градење и имплементирање на еколошки навики;
- поттикнување и манифестирање позитивни емоции кон природните убавини;
- да развијат позитивен однос кон културните и естетските вредности на нашата татковина;
- социјализација и колективна заштита на учениците и стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе;
- да се поттикне чувство за дружење и меѓусебна толеранција;
- да се изгради чувство за патриотизам, толеранција и соживот;
- да се организираат спортски активности и други друштвени активности за рекреација на учениците;
- да се создаваат навики на здраво живеење.

Содржина на активности: Поаѓање пред училишната зграда во 08:00 часот.

Рекреација, дружење, спортски активности, набљудување, насочено внимание, истражување, разговор со црковниот служител, фотографирање. Враќање пред училишната зграда во 13:00 часот.

Раководител на екскурзијата: Директорот на училиштето.

Одговорен наставник: Ване Ѓорговски и Јане Карајованов

Носители на активностите: учениците од I - IX одделение, одделенските наставници и одделенските раководители.

Начин на реализација: одредиштето е избрано според интересот на учениците и родителите;

во организацијата и реализацијата ќе посредува избраната туристичка агенција.

Време на реализација: април-мај (пролетна) - еден ден

Локалитети за посета и правци на патување : Скопје - Гази Баба - и обратно.

Техничка организација: Екскурзиите и другите слободни активности ќе бидат реализирани во согласност со Правилникот за начинот на изведување на екскурзиите, излетите и другите вонучилишни активности на учениците од основните училишта. Висококвалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси со потребен број на седишта, туристички водач, лекар.

Еден ден пред реализација на патувањето превозникот е должен да достави доказ за вонредна техничка исправност за возилото и записник од извршен технички преглед на автобусот не постар од 6 месеци, како и лекарско уверение не постаро од 6 месеци и потврда дека возачот не возел 12 часа пред патувањето. Директорот на училиштето најдоцна 48 часа пред патувањето писмено го известува органот за внатрешни работи и издава патен налог на вработените за службено патување.

Начин на финансирање: Самофинансирање на учениците, плаќањето ќе се врши директно на трансакциска сметка на избраната агенција.

ООУ „АЦО ШОПОВ“ - СКОПЈЕ

**ПРОГРАМА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ЕДНОДНЕВНА НАУЧНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА III ОДДЕЛЕНИЕ
ВО УЧЕБНАТА 2024/2025 ГОДИНА**

Стручен тим:

Билјана Симоноска Антовска - Директор
Силвана Ѓуровска- одделенски наставник
Живка Радичевска - одделенски наставник
Дијана Серафимовска - одделенски наставник
Татјана Јовевска - одделенски наставник

ЕДНОДНЕВНА НАУЧНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА III ОДДЕЛЕНИЕ- ЗАПАДНА

Вруток, Лешок - Гостивар

Одделение: III одделение

Место: Вруток, Лешок - Гостивар

Воспитно - образовни цели:

- непосредно да се запознаат со природните убавини на северозападна Македонија, реките, планините, изворите и развојот на туризмот;
- да ги прошири знаењата за својот роден крај;
- да ги почитува културните традиции и културното наследство и продлабочување на мултикултурализмот во образованието;
- да се запознава со различните верските објекти во својата татковина, изглед, начин на однесување и обичаи на истите;
- да развива чувство на припадност, патриотизам, почит и гордост кон својата татковина;
- да ги запознава природните богатства на својата татковина;

Задачи:

- да ги изучуваат и истражуваат објектите од историско значење во северозападна Македонија;
- да го оживеат и приближат минатото, создавајќи љубов и почит кон него;
- да се поттикнат да развијат почит кон верските објекти;
- да развијат позитивен однос кон животната средина и природните убавини;
- да развијат чувство за одговорност и дисциплина;
- да се поттикнат и да развијат чувство на колективност, меѓусебна почит и позитивен дух кај учениците;
- да се оспособува за проценка на безбедна и не безбедна ситуација во сообраќајот;
- да се изразува со македонски литературен јазик;

- да умее да пренесува кратки информации следени од посетата;
- правилно да се изразува со правилен редослед на зборовите во речениците;
- да се оспособува да известува за слушнат или доживеан настан;

Содржина на активности: Рекреација, дружење, спортски активности, набљудување, насочено внимание, истражување, интервју со локалните жители, фотографирање.

План на патувањето:

- Поаѓање на групата од пред училишната зграда во 08.30 часот. Се патува до Тетово со попатен одмор по потреба.
- Следува одмор, појадок и освежување на учениците. Панорамско разгледување на околината.
- Посета на Шаренатаџамија во градот Тетово.
- Поаѓање за Вруток - посета на изворот на реката Вардар
- Пристигнување во с. Лешок и посета на Лешочкиот манастир (комплексот се наоѓаат црквите „Св. Атанасиј“ и „Св. Богородица“, како и гробот и спомен собата на Кирил Пејчиновиќ кој е еден од најпознатите македонски преродбеници од XIX век)
- Во 14.00 часот следи организиран ручек (ланч пакет) на учениците по избор на родителите и освежување на учениците.
- Враќање за Скопје во 17.00 часот со попатен одмор и пристигнување во училиштето во 18.00 часот.

Раководител на екскурзијата: Директорот на училиштето.

Одговорен наставник: Живка Радичевска

Носители на активностите: учениците и одделенските наставници на III-те одделенија.

Време на реализација : Април -Мај (еден ден)

Локации за посета и правци на патување: Скопје - Вруток - Лешок - Скопје.

Техничка организација: Екскурзиите и другите слободни активности ќе бидат реализирани во согласност со Правилникот за начинот на изведување на екскурзиите, излетите и другите вонучилишни активности на учениците од основните училишта. Висококвалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси со потребен број на седишта, туристички водач, лекар.

Еден ден пред реализација на патувањето превозникот е должен да достави доказ за вонредна техничка исправност за возилото и записник од извршен технички преглед на автобусот не постар од 6 месеци, како и лекарско уверение не постаро од 6 месеци и потврда дека возачот не возел 12 часа пред патувањето. Директорот на училиштето најдоцна 48 часа пред патувањето писмено го известува органот за внатрешни работи и издава патен налог на вработените за службено патување.

Начин на финансирање: Самофинансирање на учениците, плаќањето ќе се врши директно на трансакциска сметка на избраната агенција.

ООУ „АЦО ШОПОВ“ СКОПЈЕ

ПРОГРАМА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ДВОДНЕВНА НАУЧНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА VI ОДДЕЛЕНИЕ ВО УЧЕБНАТА 2024/2025 ГОДИНА

Стручен тим:

Билјана Симоноска Антовска - директор

Билјана Јосимовска - предметен наставник по географија

Билјана Ристоска Стомнароска - предметен наставник по македонски јазик

Златко Богдановиќ - предметен наставник по физичко и здравствено образование

Јасминка Михајловска - предметен наставник по математика

ДВОДНЕВНА НАУЧНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА VI ОДДЕЛЕНИЕ – ИСТОЧНА МАКЕДОНИЈА

ДОЈРАН

Одделение: VI одделение

Место: Дојран

Време на реализација и времетраење: април - мај, дводневна екскурзија.

Воспитно - образовни цели:

- запознавање со културата и начинот на живеење во одделни краеви
- развивање на позитивен однос кон националните, културните и естетските вредности
- развивање интерес за спортски активности, рекреација и создавање на навики за здраво живеење
- социјализација и колективна заштита на учениците и стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе
- да се поттикне чувство за дружење и меѓусебна толеранција

Задачи:

- изучување и истражување на објекти од културно и историско значење во источна Македонија
- развивање на позитивен однос кон животната средина и природните убавини на источна Македонија
- градење на чувство за патриотизам и припадност кон културните и цивилизациските придобивки на нашата татковина
- социјализација, колективна заштита и стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе

Содржина на активности: Рекреација, дружење, спортски активности, набљудување, насочено внимание, истражување, интервју со локалните жители, фотографирање.

План на патувањето:

1 ДЕН

- Тргување од пред училиштето во 08:00 часот.
- Се патува преку Велес со попатен одмор по потреба за освежување на учениците, панорамско разгледување на градот Велес.
- Пристигнување во Штип одмор, појадок со ланч пакет на учениците по избор на родителите и освежување на учениците. Панорамско разгледување на околината.

- Патот се продолжува преку Радовиш со попатен одмор по потреба за освежување на учениците, панорамско разгледување на градот Радовиш.
- Во Струмица следи организиран ручек (ланч пакет) на учениците по избор на родителите, посета на манастирите Манастир „Успение на Пресвета Богородица“ - Елеуса, Манастир „Св. Леонтиј“ - Водоча, посета на Колешински водопади, Смоларски водопади.
- Сместување во хотел - (Вечера, прошетка низ местото и ноќевање).

2 ДЕН

- Појадок во хотелот.
- Посета на градот Дојран, прошетка покрај крајбрежјето на Дојранското Езеро и ручек (по понуда на избраната туристичка агенција).
- Потоа преку Неготино (посета на ТЕЦ Неготино) - посета на археолошки локалитети - Стоби.
- Преку Велес - Скопје (пристигнување во попладневните часови).

Раководител на екскурзијата: Директорот на училиштето.

Одговорен наставник: Јасминка Михајловска

Носители на активностите: учениците и одделенските наставници на VI-те одделенија.

Време на реализација: Месец април - мај (два дена)

Локации за посета и правци на патување: Скопје - Велес – Штип – Радовиш – Струмица – Дојран – Гевгелија - Демир Капија – Неготино – Велес - Скопје.

Техничка организација: Екскурзиите и другите слободни активности ќе бидат реализирани во согласност со Правилникот за начинот на изведување на екскурзиите, излетите и другите вонучилишни активности на учениците од основните училишта. Висококвалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси со потребен број на седишта, туристички водач, лекар.

Еден ден пред реализација на патувањето превозникот е должен да достави доказ за вонредна техничка исправност за возилото и записник од извршен технички преглед на автобусот не постар од 6 месеци, како и лекарско уверение не постаро од 6 месеци и потврда дека возачот не возел 12 часа пред патувањето. Директорот на училиштето најдоцна 48 часа пред патувањето писмено го известува органот за внатрешни работи и издава патен налог на вработените за службено патување.

Начин на финансирање: Самофинансирање на учениците, плаќањето ќе се врши директно на трансакциска сметка на избраната агенција.

Број на ученици: во зависнот од интересот на учениците но не помалку од 30%.

ООУ „АЦО ШОПОВ“ - СКОПЈЕ

**ПРОГРАМА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ТРОДНЕВНА НАУЧНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА IX ОДДЕЛЕНИЕ
ВО УЧЕБНАТА 2024/2025 ГОДИНА**

Стручен тим:

Билјана Симоноска Антовска - директор

Елена Златкова - предметен наставник по математика

Виолета Тодоровска - предметен наставник по географија

Весна Јакимовска - предметен наставник по математика и физика

Весна Додевска - предметен наставник по македонски јазик

**ТРОДНЕВНА НАУЧНА ЕКСКУРЗИЈА ЗА IX ОДДЕЛЕНИЕ - ЗАПАДНА
МАКЕДОНИЈА**

Охрид

Одделение: IX одделение

Место: Охрид

Воспитно - образовни цели:

- запознавање со културата и начинот на живеење во одделни краеве
- развивање на позитивен однос кон националните, културните и естетските вредности
- развивање интерес за спортски активности, рекреација и создавање на навики за здраво живеење
- социјализација и колективна заштита на учениците и стекнување на искуство за осамостојување и грижа за себе;
- да се поттикне чувство за дружење и меѓусебна толеранција.

Задачи:

- изучување и истражување на објекти и појави во природата како и односите во секојдневниот живот;
- развивање интерес за природата и градење на еколошки навики;
- градење чувство на патриотизам, толеранција и соживот;
- развивање позитивен однос кон културните, националните, и естетските вредности;
- развивање на позитивни емоции;
- социјализација и осамостојување.

Содржина на активности: Рекреација, дружење, спортски активности, набљудување, насочено внимание, истражување, интервју со локалните жители, фотографирање.

План на патувањето:

1 ДЕН

Тргнување од пред училиште во 8 часот на релација Скопје - Охрид по следнава маршрута:

Скопје - Тетово - Гостивар со посета на Шарената Џамија и попатно разгледување на Полошката Котлина и посета на изворот на реката Вардар - Вруток (пауза за појадок). Упатување кон Струга по долината на реката Радика, преку Маврови Анови и панорамско разгледување на Мавровското Езеро и живописната долина на реката Радика, посета на манастирот Свети Јован Бигорски и посета на

женскиот манастир Рајчица, попатно Косовраски Бањи, ХЕЦ Шпиле. Посета на Вевчани и Вевчански Извори - Струга. Разгледување на градот и посета на Природонаучниот Музеј и истекот на реката Дрим од Охридското Езеро. Пристигнување во Охрид, сместување, вечера и ноќевање.

2 ДЕН

Појадок, панорамско разгледување на охридското крајбрежје, посета на Музеј на вода - Залив на коските и комплексот Свети Наум - ручек во местото на сместување во Охрид. По ручекот посета на: Античкиот Театар, Самоиловата Тврдина, црквата Св. Климент Охридски - Плаошник, Лихнидос, Стариот град- Охрид, Музеј - куќата на Робевци и прошетка по чаршијата. Враќање во хотелот, вечера, ноќевање.

3 ДЕН

Појадок и заминување за Ресен, посета на Фабриката „Свислион“ Ресен (поранешен Агроплод). Пристигнување во Битола - прошетка по „Широк Сокак“ и ручек (по понуда на избраната туристичка агенција со ланч пакет). Панорамско разгледување на Пелагониската Котлина, Велес, попатно разгледување до Скопје. Пристигнување во Скопје во попладневните часови.

Раководител на екскурзијата: Директорот на училиштето.

Одговорен наставник: Виолета Тодоровска

Носители на активностите: учениците и одделенските наставници на IX-те одделенија.

Време на реализација: Месец мај (три дена)

Локации за посета и правци на патување: Скопје - Тетово - Струга - Охрид - Враќање - Ресен - Битола - Велес - Скопје.

Техничка организација: Екскурзиите и другите слободни активности ќе бидат реализирани во согласност со Правилникот за начинот на изведување на екскурзиите, излетите и другите вонучилишни активности на учениците од основните училишта. Висококвалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси со потребен број на седишта, туристички водач, лекар.

Еден ден пред реализација на патувањето превозникот е должен да достави доказ за вонредна техничка исправност за возилото и записник од извршен технички преглед на автобусот не постар од 6 месеци, како и лекарско уверение не постаро од 6 месеци и потврда дека возачот не возел 12 часа пред патувањето. Директорот на училиштето најдоцна 48 часа пред патувањето писмено го известува органот за внатрешни работи и издава патен налог на вработените за службено патување.

Начин на финансирање: Самофинансирање на учениците, плаќањето ќе се врши директно на трансакциска сметка на избраната агенција.

Број на ученици: во зависност од интересот на учениците но не помалку од 30%.

ООУ „АЦО ШОПОВ“ - СКОПЈЕ

**ПРОГРАМА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА НАСТАВА ВО ПРИРОДА ЗА V ОДДЕЛЕНИЕ
ВО УЧЕБНАТА 2024/2025 ГОДИНА**

Стручен тим:

Билјана Симоноска Антовска - Директор
Златка Давиткова - одделенски наставник
Марија Ангелова - одделенски наставник
Александра Неделковска - одделенски наставник
Анета Андоновска – предметен наставник

НАСТАВА ВО ПРИРОДА ЗА V ОДДЕЛЕНИЕ - ЗАПАДНА МАКЕДОНИЈА

Струга

Одделение: V одделение

Место: Струга - Одморалиште „Црвен крст“ (Центар „Солферино“) Струга

Воспитно - образовни цели:

- да се запознаат со истражувачкото училиште како форма на работа и учење;
- да се продлабочат знаењата за природните особености на нашата татковина, за настаните, појавите и врските (за животот и работата на луѓето покрај езерата, туризам, стопанство, култура и обичаи);
- да се применат стекнатите знаења вон училницата, на терен , во конкретни ситуации;
- да се запознаат со културно - историското и природното богатство и наследство во крајот;
- да ги почитува културните традиции и културното богатство;
- да развива љубопитност (да се поставуваат прашања кој, што, каде, како, зошто, кое и да се одговараат прашања);
- да се поттикнува интерес за метеорологија, туризам, биологија, географија, историја, литература;
- да се поттикнуваат позитивни чувства како успешност, самосвесност, љубопитност, позитивен однос кон стекнатите знаења, соработка со другарчињата и наставниците;
- да се поттикне социјализација на учениците, постојано дружење, заедничко организирање на спортски и рекреативни активности;
- да се развива и негува еколошка свест, љубов кон природата, културното наследство и традициите;
- да се развива чувство на припадност, патриотизам, почит и гордост кон својата татковина;
- да одговара на прашања за собирање, селекција и организирање на релевантни податоци. Извлекува заклучоци од сопствените податоци и од податоците на другите и идентификува дополнителни прашања.
- да црта и интерпретира табели , пиктограми, столбести дијаграми, линиски графикони.

Задачи:

- да се запознаат со природната средина и законитостите што влијаат во Струшкиот регион, со природните убавини на Охридското Езеро како и запознавање со поблиското и подалечното минато на овие караеви;
- да се стекне и развие позитивен однос кон животинскиот свет во Охридското Езеро и неговата околина;
- проширување и продлабочување на знаењата, кои се системски, логички и свесно усвоени, а кои имаат активен и практичен карактер (можат да се користат и применуваат во животот и да се издигнуваат на степен на умеење и навика);
- воочување на знаењата и релација: Природа човек - стопанство;
- усовршување на способностите за: насочено внимание; воочување; брзо регистрирање детали и податоци; селективно воочување и бележење детали и податоци; самостојно мисловно размислување; заклучување;
- да се оспособат учениците за ориентација и движење во природата;
- развивање: љубопитност, досетливост; чувство за проблемски ситуации; упорност и истрајност; интерес за користење на дополнителни извори на знаења (литература, разговори со локално население и со стручни лица); свест за зачувување на природата, природните реткости и други материјални и духовни богатства;
- оспособување за: поврзување факти и класификација на факти според степенот на значење; самостојно учење; практична примена на знаењата во животот; воспоставување на пријателски односи и намалување на разлики, негување на другарски и хумани меѓусебни односи.
- една од задачите на наставата во природа е и обликување на т.н. „кумулятивна книга“, во кои се застапени селектирани прилози што учениците ќе ги изберат врз сопствени критериуми. Тоа истовремено е и научно популарна книга од репродуктивен карактер.

Содржина на активности: Рекреација, дружење, спортски активности, набљудување, насочено внимание, истражување, интервју со локалните жители, фотографирање.

План на патувањето:

Наставата во природа во учебната 2024/2025 година за петто одделение е предвидено да се изведува во Рекреативен центар во Струга.

При тоа треба да се запазат следните насоки предвидени според правилникот за изведување на ученичките екскурзии и други слободни активности на учениците.

1. Екскурзијата се изведува во траење од 4 дена, 3 ноќевања;
2. Објектот ги исполнува условите за изведување на наставата во природа според членот 9 од правилникот;

ДЕН	Агенда на настани:
ПРВ ДЕН	<ul style="list-style-type: none"> • Поаѓање од ООУ „Ацо Шопов“ - Скопје во 8 часот • Попатно панорамско разгледување на Дервенската Клисура , Полошката Котлина и градот Тетово • Попатно панорамско разгледување на Мавровското Езеро, Кањонот на реката Радика, Дебар и Дебарската Клисура, • Дебарското Езеро • Посета на манастирот „Св. Георгиј Победоносец“ - Рајчица • Посета на манастирот „Св.Јован Бигорски“ • Посета на градот Вевчани и Вевчанските Извори • Пристигнување во детското одморалиште, запознавање со вработените, куќниот ред и сместување • Одмор и рекреација покрај езерото и собирање на природни материјали (камчиња за мозаик) • Одбележување на патот во нема карта по кој се движевме до одморалиштето и краток писмен извештај на посетеното • Вечера • Организирана вечерна забава и избор на најдобри танцовачи • Подготовка за спиење
ВТОР ДЕН	<ul style="list-style-type: none"> • Уредување на собите и лична хигиена • Утринска гимнастика • Појадок • Посета на градот Струга • Изворот и течението на реката Црн Дрим • Мостот на Стушките вечери на поезијата • Прошетка низ чаршијата, занаетчи, фолклор, носии, обичаи, традиции, говор и песни • Посета на музејот „ Др Никола Незлобински“ (Биолошко одделение, Археолошко одделение, Етнолошко одделение, Историско одделение, Одделение за историја на уметност)

	<ul style="list-style-type: none">• Посета на Спомен дом „Браќа Миладиновци“• Посета на Манастир Св. Богородица- с. Калишта, Струга• Разговор со рибар• Ручек• Одмор и рекреација• Спортски активности• Наставни активности• Писмен извештај од посетата на градот Струга• Илустрирање на посетени објекти• Средување на собраните податоци• Вечера• Организирана вечерна забава - избор на мис- мистер• Подготовка за спиење
ТРЕТ ДЕН	<ul style="list-style-type: none">• Уредување на собите и лична хигиена• Утринска гимнастика• Појадок• Посета градот Охрид• Посета на Билјанини Извори и Хидробиолошкиот завод (интервју со вработените)• Посета на праисториска наколна населба во Заливот на коските кај Градиште (презентација од страна на кустос)• Прошетка низ чаршијата, стари градби, занаетчии, фолклор, носии, обичаи, традиции, говор и песни• Посета на спомен куќата на Робевци• Антички театар• Црквата Св.Јован Богослов - Канео• Плаошник• Самоиловата тврдина

	<ul style="list-style-type: none"> • Црква Св.Софија • Пристаниште- интервју со капетан на брод • Набљудување, собирање податоци, забележување, фотографирање • Ручек • Одмор и рекреација • Наставни (ликовни) активности - изработка на мозаик од природни материјали • Истражувачки активности - езерото, реката и околината од еколошки аспект (загаденост, бистрина на водите) • Пишување на извештај од посетеното • Рекреативна прошетка покрај брегот на езерото • Вечера • Организирана вечерна забава - пижама парти • Подготовка за спиење
<p>ЧЕТВРТИ ДЕН</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Уредување на собите и лична хигиена • Подготовки за враќање дома • Појадок • Напуштање на детското одморалиште • Попатно разгледување на Пелагониската Котлина, панорамско разгледување на градот Ресен • Битола - прошетка низ Широк Сокак, посета на Саат кулата • Битола, посета на стар град Хераклеја • Попатно разгледување на Таорската Клисура и Велешката Котлина, реките Вардар и Пчиња и панорамско разгледување на градот Велес • Пристигнување во Скопје во попладневните часови

КОНКРЕТИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА ЗА НАСТАВА

Избор, распоред и структурирање на содржините од наставната програма:

При планирањето и организирањето на наставата во природа потребно е да се води сметка за опфаќањето на обработените теми и темите кои ќе се обработуваат во петто одделение при што појдовна точка е природно научното подрачје, со интегрирање на останатите подрачја (македонски јазик, математика, историја и општество, физичко и здравствено образование, музичко образование и ликовно образование).

АКТИВНОСТИ	
на наставникот	на учениците
<ul style="list-style-type: none">- планира бројност, обем и вид на активности,- координира,- соработува во изведување на активностите- следи, насочува;- поттикнува, охрабрува, помага,- стимулира поединци, нуди идеи,- прифаќа идеи од ученици;	<ul style="list-style-type: none">- го следат објаснувањето на наставниците при попатното посетување на објектите.- набљудува,- опишува,- споредува,- објаснува,- толкува,- групира и класифицира,- илустрира,- известува, заклучува, прават интервју,- фотографираат, илустрираат- ги средуваат собраните податоци со изработка на книга
Следење и вреднување	<p>Квантум на знаења;</p> <p>Постапки (однесување) на ученикот;</p> <p>Начин на комуникација со соученици, со наставници, со останатите кои се во објектот;</p> <p>Прецизност и точност во усното изразување;</p> <p>Стил и јазик на писмено изразување;</p> <p>Однос кон работата;</p> <p>Естетско обликување на трудот.</p>

Ден	Наставен предмет	содржини	цели	активности	Место на реализација
Прв ден	Македонски јазик	Писмено изразување-творење на тема „Силата и убавината на реката Вардар“.	Ученикот самостојно да твори песна каде ќе употреби рима и стилска фигура-компарација	Самостојно творење поезија на тема „Силата и убавината на реката Вардар“	Училница (по стигнување во објектот)
	Математика	Работа со податоци	Учениците да се оспособат да ги средат собраните податоци и да ги претворат во мерни единици	Мери длабочина на изворот во единици мерки; Мери должина на пат Скопје - Струга во километри;	На изворот Вруток, Во автобус (Километража на поминат пат)
	Историја и општество	Цртање на нема карта	Да се ориентира на географска карта, да умее да црта на нема карта	Набљудување и цртање на нема карта	Во училница
	ФЗО	Вежби за организирано поставување и движење во колона	Учениците да се оспособат правилно по команда организирано да се постават во колона и правилно на се движат	Организирано поставување во колона по двајца и движење во колона	По пат во сместувалиштето
Втор ден	ФЗО	Вежби за развој и оформување на телото со елементи од гимнастика	Умевање за правилно изведување на вежбите	Формираат круг,изведуваат вежби за вратот, горните и долните екстремитети и вежби за трупот	На брегот
	ФЗО	Меѓуодделенски натпревар во фудбал (ракомет, одбојка или народна)	Развивање на натпреварувачки дух, почитување на правилата	Поделба по одделенија	На игралиште

	Математика	Геометриски форми	Воочува, препознава именува и опишува и црта, геометриски форми 3Д	Именува, опишува и црта геометриски форми во 3Д на објект (цркви и манастири)	На самиот објект и во училница по пристигнување во објектот
	Македонски јазик	Опишување на културните, историските и верските споменици и објекти	Учениците правилно да користат изразни сретства при опишувањето	Учениците поделени во групи опишуваат: 1 група - Музејот на вода 2 група - посетени верски објекти 3 група - музејот „ Др Никола Незлобински“ Биолошко одделение читање на составите и споредување	Во училница
	Историја и општество	Извор на реката Црн Дрим и рибното богатство	Воочуваат дека реката Црн Дрим извира од Охридското Езеро; рибното богатство Ендемските видови риби - јагула	Разгледување на изворот на реката Црни Дрим; Разговор со рибар за рибното богатство на реката и езерото;	На местот каде извира реката, и покрај брегот на реката и езерото
	Ликовно образование	Илустрирање на објект	Да умее да илустрира објект по набљудување	Разгледување, опишување, забележување на културни, историски и верски објекти	Во училница
Трет ден	Македонски јазик	Интервју со занаетчија, капетан на брод и вработен во хирдобилошкиот завод	Ученикот да умее да поставува прашања преку кои ќе ги добие правите одговори	Се среќава со занаетчија, капетан на брод и вработен во хидробиолошкиот завод; Поставува прашања и ги прибележува одговорите; Ги средува одговорите и пишува извештај;	Покрај езерото, во занаетчиските работилници, во заводот и во училница

	Математика	Мерење	Да се оспособи да мери растојание со метар, и да поставува и решава текстуални задачи поврзани со мерењето	Мери растојание помеѓу мостовите во метри	Кејот на реката и во училница
	Природни науки	Мерење на температурата на водата и воздухот	Да научат како и со кои инструменти се мери температурата на водата и воздухот	Слушаат предавања од стручни лица; Мерат температура на вода и воздух и прибираат податоци; Средуваат податоци	Хидробиолошки завод и училница
	Музичко образование	Пеење по слух на песната „Билјана платно белеше“	Учениците да се оспособат да ја пеат песната по слух, правило да заземаат пеачки став, правилно и точно да ги изговараат зборовите на песната	Слушање на песната на ЦД плеер, Анализа на содржината на песната; Пеење по музички реченици;	Во училница
	Ликовно образование	Изработка на мозаик од природни материјали	Да се оспособат за создавање уметничко дело со природни материјали - каменчиња, школки	Собирање на природни ресурси - каменчиња, школки Правење скица на цртеж, Лепење на материјалот на тврда подлога: боење, лакирање и презентирање	Брегот на езерото
Четврти ден	ФЗО	Вежби за правилна моторна функција на локомоторниот апарат.	Да се оспособат да изведуваат вежби за правилна моторна функција на локомоторниот апарат - утринска гимнастика	Изведуваат вежби за вратот, горните и долните екстремитети и вежби за трупот	Во дворот на одморалиштето
	Македонски јазик	Пишување на пораки во книгата за впечатоци ИКТ	Да научат да остават кратки пораки за впечатоците добиени за текот на наставата во природа	Секој ученик запишува по една порака во книгата за впечатоци	Во училница

	Математика	Множење и делење	Автоматизирано усно множење и делење со полни десетки	Учениците играат квиз на знаење, поделени на лева и десна група според местото на седење во автобусот	Во автобус
	Музичко образование	Пеење песни	да се оспособат за хорско (групно) пеење	Пеат песни од краевите низ кои минуваме	Во автобус

Раководител на екскурзијата: Директорот на училиштето.

Одговорен наставник: Александра Неделковска

Носители на активностите: учениците и одделенските наставници на V-те одделенија.

Време на реализација: Месец мај 2025 год. **ЗАБЕЛЕШКА:** Околу датумот тековно ќе се конкретизира (четири дена)

Локации за посета и правци на патување: Скопје - Тетово - Маврово - Дебар - Вевчани - Струга - Враќање – Струга - Охрид- Битола - Скопје.

Техничка организација: Екскурзиите и другите слободни активности ќе бидат реализирани во согласност со Правилникот за начинот на изведување на екскурзиите, излетите и другите вонучилишни активности на учениците од основните училишта. Висококвалитетни, климатизирани, безбедни патнички автобуси со потребен број на седишта, туристички водач, лекар.

Еден ден пред реализација на патувањето превозникот е должен да достави доказ за вонредна техничка исправност за возилото и записник од извршен технички преглед на автобусот не постар од 6 месеци, како и лекарско уверение не постаро од 6 месеци и потврда дека возачот не возел 12 часа пред патувањето. Директорот на училиштето најдоцна 48 часа пред патувањето писмено го известува органот за внатрешни работи и издава патен налог на вработените за службено патување.

Начин на финансирање: Самофинансирање на учениците, плаќањето ќе се врши директно на трансакциска сметка на избраната агенција.

Број на ученици: во зависност од интересот на учениците но не помалку од 50%.

